

FM: Inflācija stabilizējas nedaudz virs 2%

Publicēts: 11.02.2020.

Kā liecina Centrālās statistikas pārvaldes dati, 2020. gada janvārī patēriņa cenas, salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo mēnesi, ir kāpušas par 2,2%. Tādējādi ir saglabājusies iepriekšējā gada nogales tendence, kad inflācija tikai nedaudz pārsniedza 2% atzīmi. Tas liecina par cenu stabilitāti Latvijā. Inflāciju ietekmējošie faktori arī praktiski neizmainījās un joprojām patēriņa cenas paaugstinošā virzienā ietekmē pārtikas, alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu sadārdzinājums, kā arī cenu pieaugums tādiem pakalpojumiem kā veselības aprūpe, ēdināšana, kultūra un atpūta. Atšķirībā no pērnā gada inflāciju ietekmējošiem faktoriem korekcijas patēriņa cenu kāpumā šā gada janvārī ieviesa mājokļa uzturēšanas pakalpojumu cenu kritums un degvielas cenu kāpums. Šā gada janvārī preču patēriņa cenu kāpums vidēji bija 2,0%, kamēr pakalpojumu cenas vidēji pieauga par 2,7% salīdzinājumā ar pērnā gada janvārī.

Lielāko devumu patēriņa cenu kāpumā šā gada janvārī nodrošināja pārtikas cenu pieaugums par 3,4% salīdzinājumā ar pērnā gada attiecīgo mēnesi, tādējādi izskaidrojot trešdaļu no kopējā patēriņa cenu pieauguma. Izteikti augsts cenu kāpums ir fiksēts cūkgaļai (+16,5%), svaigiem augļiem (+14,1%) un cukuram (+7,3%), ko noteica ārējie faktori. Straujš cūkgaļas cenu kāpums fiksēts ne tikai Latvijā, bet arī visā pasaulē. Āfrikas cūku mēra uzliesmojums Ķīnā pērnā gada vidū nogalināja miljoniem šo mājdzīvnieku Ķīnā, izraisot cūkgaļas un speķa cenu pieaugumu visā pasaulē. Piemēram, cūkgaļa Ķīnā pērnā gada nogalē sadārdzinājās par vairāk nekā 100%. Ņemot vērā, ka Ķīna ir lielākais cūkgaļas ražotājs, kā arī patērētājs pasaulē, cūkgaļas piedāvājuma samazinājums Ķīnā būtiski ietekmēja tās cenu pasaulē. Savukārt cukura cenu ietekmēja cukura piedāvājuma samazinājums pasaulē saistībā ar ražošanas apjomu samazināšanos un sliktu šīs preces ražu pagājušā gadā tādās valstīs kā Brazīlija, Indija un Meksika. Tajā pašā laikā šā gada janvārī Latvijas veikalos bija fiksēts neliels cenu kritums tādām pārtikas precēm kā sviests, piena produkti un kafija.

Noderīga ziņa? Padalies!

Salīdzinājumā ar pērnā gada attiecīgo mēnesi šā gada janvārī par 8,8% sadārdzinājās degviela, ko ietekmēja akcīzes nodokļa likmju palielināšana naftas produktiem kopš šā gada sākuma, kā arī augstāka naftas cena pasaulē. Šā gada janvārī Brent markas jēlnaftas cena pasaules tirgos bija 63,7 ASV dolāri par barelu, kas bija par 7,2% vairāk nekā iepriekšējā gada janvārī. Pašreiz naftas cena uzrāda lejupejošu dinamiku, un februāra vidū Brent markas jēlnaftas cena samazinājās līdz 54 ASV dolāriem par barelu, ko lielā mērā ietekmē ekonomikas sentimenta pasliktinājums pasaulē saistībā ar straujo koronavīrusa izplatību Ķīnā. Tas nozīmē, ka zemākas naftas cenas īstermiņā varētu nedaudz samazināt degvielas cenas arī Latvijā, mazinot akcīzes nodokļa likmju palielināšanas ietekmi. Var droši apgalvot, ka degvielas cenu kāpums Latvijas benzīntankos šā gada februārī un martā būs zemāks nekā janvārī (8,8%). Savukārt, tālākā degvielas cenu dinamika būs atkarīga no naftas cenām, taču to attīstības virzienu pašreiz ir grūti paredzēt.

Alkoholiskie dzērieni šā gada janvārī sadārdzinājās par 2,4% gada griezumā, ko lielā mērā ietekmēja akcīzes nodokļa likmju pieaugums vēl pērnā gada martā. Tiek paredzēts, ka šā gada martā akcīzes nodokļa likme atkal būs palielināta, tādējādi šo preču cenu kāpums, sākot no marta, varētu paātrināties. Arī tabakas izstrādājumu cenu pieaugumu par 2,7% galvenokārt ietekmēja

akcīzes nodokļu likmju paaugstināšana vēl pērnā gada jūlijā. Tā kā šogad netiek paredzētas akcīzes nodokļa izmaiņas tabakai, tad tās cenas kāpums ap 3% varētu saglabāties līdz šā gada jūnijam, bet gada otrajā pusē pieaugums mazināsies.

Neskatoties uz to, ka šoziem vidējā gaisa temperatūra ir augstāka nekā pērn un siltumenerģijas patēriņš kopumā ir mazāks, siltumenerģijas cena šā gada janvārī bija par 3,9% augstāka salīdzinājumā ar 2019. gada janvārī. Cenu pieaugumu ietekmēja augstāki AS "Rīgas Siltums" siltumenerģijas tarifi, kuri pārskatīti vēl 2019. gada augustā.

Pēc spēcīga elektroenerģijas cenu kāpuma pērn, kad elektroenerģija vidēji sadārdzinājās par 9,0%, šā gada janvārī cena samazinājās par 2,9% gada griezumā, ko noteica nedaudz zemāka elektroenerģijas cena *Nord Pool Spot* biržā 2019. gadā. Papildus tam no 1. janvāra tika samazināta elektroenerģijas sadales tarifa mainīga daļa, tādējādi arī nedaudz mazinot rēķinu par elektrību. Samazinot gāzes tarifa mainīgo daļu zemāku naftas cenu pagājušā gada otrajā pusgadā dēļ, gāzes cena šā gada janvārī bija par 18,4% zemāka nekā pērnā gada janvārī. Tarifa metodoloģijas pārskatīšanas dēļ tāds gāzes cenu kritums saglabāsies visu 2020. gada pirmo pusgadu.

 [Pieteikties jaunumu saņemšanai e-pastā](#)

Vairāk par šo tēmu

[FM: Jūlijā Latvijā atgriežas inflācija](#)

10/08/2020

[FM: Straujā degvielas cenu krituma dēļ maijā fiksēta deflācija](#)

08/06/2020

[FM: Patēriņa cenas aprīlī palika nemainīgas](#)

05/06/2020

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-inflacija-stabilizejas-nedaudz-virs-2>